

„Alma Mater” Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

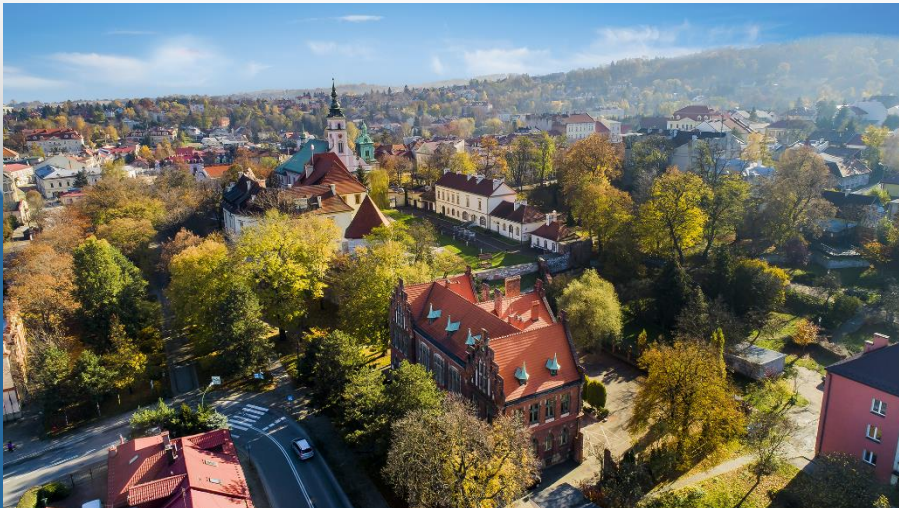
Kraków i Wieliczka w bogactwie nauki
i innowacji społecznej

Bliskie sąsiedztwo

Wieliczka i Kraków to dwa miasta, które związała ze sobą nie tylko niewielka odległość, ale także wspólna historia oparta w dużej mierze na współpracy w zakresie dostępu do bogactwa naturalnego, jakim jest wielicka sól.

Dobre sąsiedztwo trwa do dziś. Kraków i Kopalnia Soli „Wieliczka” należą do najstłynniejszych turystycznych atrakcji Małopolski. Niewielka odległość sprawia, że kto przybędzie do Krakowa, kieruje również swoje kroki do Wieliczki. Zarówno Kraków, jak i Wieliczkę odwiedzają dzisiaj miliony turystów z całego świata.

Wymiana handlowa z solą w tle

W dziejach Krakowa znajdziemy całe mnóstwo wielickiej soli. Królewska stolica zawdzięczała słonej przyprawie swoje bogactwo.

Średniowieczny Kraków, stolica książąt i królów, tętnił życiem i zaliczał się do prężnie działających ośrodków handlowych. Krakowskie mieszczaństwo z błyskiem w oku spoglądało na wydobywaną w Wieliczce sól. Obrót bezcenną przyprawą był świetnym interesem, nazywano ją „białym złotem”.

Miasto od początku swego istnienia było nierozdzielnie związane z kopalnią i dzięki niej rozstawione zostało na cały świat. Skarb wielicki służył nie tylko Wieliczce, ale całej Polsce. Dochód z handlu solą stanowił 1/3 dochodu państwa i pozwalał na utrzymanie rodziny królewskiej.

Z dochodów tych budowano i restaurowano klasztory i kościoły, a nawet zamek wawelski. Wiele rodzin magnackich i krakowskich mieszczan, takich jak m.in.: Bonerowie, Wierzyńkowie, Morsztynowie, Lubomirscy wzbogaciło się na Żupach Krakowskich.

Nie sposób zapomnieć, że dochody z Żup Krakowskich w istotny sposób przysłużyły się Wawelowi. Wawelowi niewątpliwie pomogła swoista unia personalna urzędu żupnika oraz Wielkorządcy Zamku Królewskiego. Jednym i drugim był np. Jan Boner, skądinąd również bankier Zygmunta Starego.

Związki z Akademią Krakowską

W roku 1364 król Kazimierz Wielki uposażył 11 katedr Studium Generale na dochodach z kopalni wielickiej. Losy tego zapisu, czy raczej jego realizacji, pozostają odrobinę niejasne, niemniej wielickiej soli nie zabrakło w dziejach odnowionej w roku 1400 Akademii Krakowskiej.

Uczelnia otrzymywała zwykle czynsze zapisywane w dochodach żupnych. Kwoty te trafiały do wykładowców, wspierały studenckie bursy. Mniej bezpośrednim sposobem finansowania Akademii były tzw. altarie, czyli kwoty związane z ołtarzami w krakowskich kościołach.

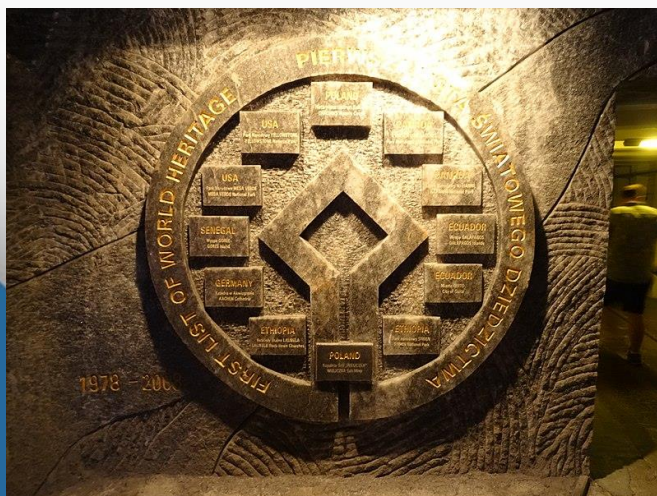

Dziedzictwo kulturowe i naukowe

Zarówno Kraków jak i Wieliczka zostały wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

Podczas sesji Komitetu w Waszyngtonie w 1978 r. zatwierdzono pierwszą listę 12 obiektów o wartości uniwersalnej, na której znalazły się dwa z Polski - historyczne centrum Krakowa oraz Kopalnia Soli w Wieliczce. Obecnie na liście znajduje się ponad 980 obiektów z różnych krajów świata.

W 1994 roku miasto Wieliczka zostało wpisane na listę jako Pomnik Historii.

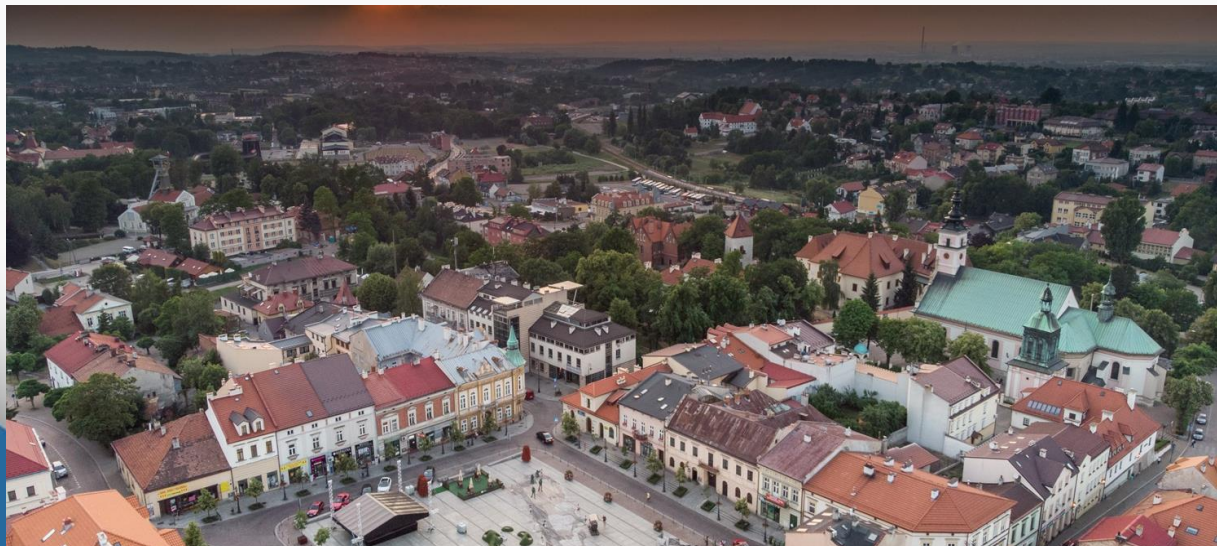
Demograficzne i ekonomiczne wpływy sąsiedztwa

Wieliczka to najczęściej, oprócz Krakowa odwiedzane miasto Małopolski. Doskonałe położenie - bliskie sąsiedztwo głównych węzłów komunikacyjnych, piękne zabytki i nowe inwestycje plasują w tej chwili Wieliczkę w czołówce najatrakcyjniejszych miast Polski.

Bliskość Krakowa jest ważnym argumentem dla osób, które osiedlają się na terenie gminy, co przekłada się również na wzrost liczby budynków mieszkalnych.

Do solnego miasta sprowadza się coraz więcej osób. Swoje siedziby zakładają tutaj nowe firmy. Władze mając na uwadze tempo rozwoju podkrakowskiej miejscowości starają się zapewnić zarówno mieszkańcom, jak i inwestorom jak najlepsze warunki.

Opracowywany jest plan zagospodarowania przestrzennego gminy, w którym zakłada się zwiększenie terenów przeznaczonych pod mieszkalnictwo, jak i inwestycje. Na uwolnionych pod budownictwo i działalność komercyjną terenach gmina planuje budowę infrastruktury poprawiającej jakość życia mieszkańców.

Metropolia możliwości

Wieliczka od 2014 roku jest członkiem Metropolii Krakowskiej. Stowarzyszenie tworzy zinstytucjonalizowaną płaszczyznę współpracy dla 15 stowarzyszonych w nim gmin – Krakowa i otaczających go 14 gmin: Biskupice, Czernichów, Igołomia – Wawrzeńczyce, Kocmyrzów – Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki.

Jego zadaniem jest wdrażanie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w Krakowskim Obszarze Funkcjonalnym. Wieliczka, jako jeden z założycieli i jedna z największych gmin pełni ważną funkcję w strukturach stowarzyszenia.

Dzięki tej współpracy realizowane są strategiczne inwestycje w wielu obszarach.

Komunikacja i transport

Gmina Wieliczka jako jedna z niewielu gmin miejsko-wiejskich w Polsce dysponuje własną siecią publicznego transportu zbiorowego. Wielicka Komunikacja Miejska została uruchomiona w 2018 roku i od tego czasu nieustannie rozszerza zasięg połączeń oraz tabor nowoczesnych, „zielonych” autobusów spełniających najwyższe standardy jakości i dostępności.

Dzięki rozbudowanej sieci połączeń autobusy Wielickiej Komunikacji Miejskiej docierają do wszystkich, również tych trudno dostępnych części gminy Wieliczka, a także dają możliwość dotarcia do punktów przesiadkowych w mieście dla osób podróżujących w kierunku Krakowa.

Między miastami kursują również autobusy Krakowskiego MPK oraz pociągi obsługiwane przez Koleje Małopolskie.

Wieliczka od dłuższego czasu stara się o połączenie tramwajowe z Krakowem. W wyniku prowadzonych rozmów opracowywana jest koncepcja przedłużenia linii tramwajowej wzdłuż ul. Wielickiej od przystanku Prokocim Szpital do os. Rżąka, która miałaby zostać przedłużona do granicy z Wielicką. Linia ta ma w maksymalnie możliwym stopniu obsłużyć os. Rżąka oraz nową siedzibę Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie-Prokocimiu.

„Złoty Trójkąt”

Dużą szansą dla dalszego rozwoju Wieliczki i Krakowa jest dobra współpraca na poziomie tzw. „Złotego Trójkąta”, czyli nauki, biznesu i samorządu. Kluczową rolę porozumienia między samorządem, przedsiębiorcami i przedstawicielami nauki dostrzega Burmistrz Wieliczki Artur Kozioł, analizując zagadnienia w swojej pracy doktorskiej pt. „Zarządzanie w jednostkach samorządu terytorialnego a strefy aktywności gospodarczej na obszarze metropolitalnym Krakowa”.

Wynikiem myślenia strategicznego w tym obszarze są powstające w gminie Wieliczka strefy gospodarcze. Pierwsza z nich - Wielicka Strefa Aktywności Gospodarczej Kokotów – Brzegi to dziś jedna z najnowocześniejszych i innowacyjnych stref w kraju. Obszar strefy sukcesywnie wypełnia się firmami, które tu lokują swoje centra logistyczne.

W związku z dużym zainteresowaniem inwestorów Gmina Wieliczka przygotowała projekt rozwoju istniejącej strefy gospodarczej o drugą strefę - w Węgrzcach Wielkich, który uzyskał wsparcie z funduszy europejskich. Na tym terenie powstaje obecnie niezbędna infrastruktura.

Światowe Dni Młodzieży

W 2016 r. Kraków był gospodarzem Światowych Dni Młodzieży, a Wieliczka miejscem spotkania Młodych z Papieżem Franciszkiem. Campus Misericordiae w wielickich Brzegach stał się gościnną ziemią dla ponad dwóch i pół miliona pielgrzymów z całego świata.

W sobotni wieczór 30 lipca 2016 r. zgromadzonych młodych ludzi połączyła wspólna modlitwa i śpiew, które nie ustały przez całą noc. 31 lipca 2016 r. Papież Franciszek powrócił na Brzegi, by poświęcić Dom Miłosierdzia oraz Centrum Caritas Chleb Miłosierdzia i odprawił Mszę Świętą Postania.

W miejscu spotkania, tuż obok Ronda Światowych Dni Młodzieży powstał Park, którego sercem jest kopia Bramy Miłosierdzia, przez którą przeszedł Papież Franciszek z młodymi z całego świata.

Wspólnota innowacji społecznych

Zarówno Kraków jak i Wieliczka od lat są pionierami we wdrażaniu innowacji społecznych. W Wieliczce od czasu zakończenia Światowych Dni Młodzieży w 2016 r. działa centrum społeczne Campus Misericordiae w Brzegach, gdzie swoją siedzibę ma Caritas Archidiecezji Krakowskiej, stacjonuje Ośrodek Wsparcia Dziennego dla Osób Starszych i Niepełnosprawnych, a także Dom Młodych, który jest miejscem spotkań młodzieży.

Wieliczka, jako jedyne miasto powiatowe w Małopolsce nie posiadające własnego szpitala zdiagnozowało potrzebę utworzenia placówki medycznej na swoim obszarze i od kilku lat podejmuje działania w ww. zakresie.

Dzięki współpracy ze Szpitalem Uniwersyteckim w Krakowie oraz Uniwersytetem Jagiellońskim, które wyraziły wolę wspierania budowy, a następnie działalności nowej placówki medycznej, która powstanie na terenie gminy Wieliczka, 28 października 2021 r. podpisano List Intencyjny dotyczący wzajemnej współpracy.

List Intencyjny

dotyczący wyrażenia woli współpracy przy budowie, powstaniu oraz funkcjonowaniu Szpitala Geriatrycznego z Przychodnią oraz z Centrum Dydaktycznym dla Studentów w Wieliczce – zawiera zapisy określające kooperację w zakresie:

- Budowy i utworzenia na terenie Miasta Wieliczka Szpitala Geriatrycznego z Przychodnią oraz z Centrum Dydaktycznym dla Studentów.
- Pozyskiwania partnerów dla realizacji w/w celu, w tym w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego
- Podejmowania działań zmierzających do pozyskiwania środków zewnętrznych, w tym środków z Unii Europejskiej dla realizacji celu.
- Wymiany informacji dot. działań zmierzających do realizacji budowy Szpitala Geriatrycznego z Centrum Dydaktycznym dla Studentów, organizacji spotkań, narad, konferencji, opartych o posiadany potencjał kadrowy Stron dla osiągnięcia celu objętego listem intencyjnym.
- Gmina Wieliczka - w myśl porozumienia - deklaruje pozyskanie, a następnie przekazanie odpowiedniego terenu pod budowę Szpitala Geriatrycznego z Centrum Dydaktycznym dla Studentów w granicach Miasta Wieliczka i po uzyskaniu prawem wymaganych uchwał Rady Miejskiej w Wieliczce. Deklaruje również uzbrojenie terenu pod budowę Szpitala Geriatrycznego i Centrum Dydaktycznego dla Studentów oraz zapewnienie rozwiązań komunikacyjnych dla przyszłych użytkowników wybudowanego obiektu.

Ze strony Uniwersytetu i Szpitala została złożona deklaracja udzielania wskazówek, konsultacji i innej możliwej pomocy dla realizacji celu określonego w Liście Intencyjnym. Uniwersytet Jagielloński deklaruje również wolę współpracy w zakresie wykorzystania nowo wybudowanego obiektu Szpitala Geriatrycznego do realizacji celów statutowych, w szczególności kształcenia studentów w dziedzinie nauk medycznych w ramach Centrum Dydaktycznego oraz prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych.

Szpital Uniwersytecki dysponujący nową siedzibą w Krakowie Prokocimiu - dzielnicy sąsiadującej z Gminą Wieliczka, mając na uwadze perspektywę dalszego rozwoju deklaruje wolę współpracy, umożliwiającej prowadzenie Szpitala Geriatrycznego i udzielanie w nim świadczeń zdrowotnych, a także realizowanie zadań dydaktycznych i badawczych w powiązaniu z udzielaniem świadczeń zdrowotnych i promocją zdrowia, w tym wdrażaniem nowych technologii medycznych oraz metod leczenia.

To porozumienie jest kluczowe. Zysaliśmy strategicznego partnera dla tej inwestycji, co powinno także ułatwić starania o fundusze na to przedsięwzięcie. Rozmowy o tym projekcie trwały od kilku miesięcy.

Artur Kozioł, Burmistrz Wieliczki

Przedstawiciele UJ z wizytą w Wieliczce

7 czerwca 2021 r. Wieliczka gościła przedstawicieli Uniwersytetu Jagiellońskiego, rozmawiając o sytuacji w opiece medycznej.

W spotkaniu uczestniczyli: Prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum Prof. dr hab. med. Tomaszem Grodzicki, Prof. dr hab. Zbigniew Makieta - Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Katedra Organizacji i Zarządzania Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Prof. UJ dr hab. inż. Wiktor Adamus - Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Katedra Zarządzania Strategicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Podczas spotkania Prorektor zapoznał się z pracami studentów Politechniki Krakowskiej dotyczącymi koncepcji placówki medycznej w Wieliczce. Następnie Prorektor wizytował wielickie obiekty kulturalne i sportowe: Mediatekę oraz Szkołę Mistrzostwa Sportowego, a także zapoznał się z dalszymi planami rozbudowy obiektów społecznych.

Bibliografia

- <https://www.wieliczka.eu/pl/201172/0/historia.html> - dostęp 12.01.2022
- <https://www.kopalniawieliczka.eu/sasiedzka-historia-krakowa-i-wieliczki/> - dostęp 12.01.2022
- <https://www.su.krakow.pl/nasz-szpital/aktualnosci/szpital-geriatryczny-w-wieliczce-podpisano-list-intencyjny> - dostęp 12.01.2022
- https://www.krakow.pl/aktualnosci/255647,30,komunikat,metropolia_krakowska_na_komisji_innowacji.html – dostęp 12.01.2022
- <https://www.wieliczacity.pl/dzialy/galeria/sdm-2016-msza-poslania-z-papieżem-franciszkiem-na-brzegach-zdjecia/> - dostęp 12.01.2022
- https://www.krakow.pl/otwarty_na_swiat/234432,artykul,_krakowmojedziedzictwo.html - dostęp 12.01.2022
- https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Wieliczka_UNESCO_Monument.jpg - dostęp 12.01.2022
- https://www.uj.edu.pl/wiadomosci/-/journal_content/56_INSTANCE_d82lKZvhit4m/10172/149231101 - dostęp 12.01.2022
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Rynek_G%C5%82%C3%B3wny_w_Krakowie#/media/Plik:Sukiennice_and_Main_Market_Square_Krakow_Poland.JPG – dostęp 12.01.2022
- www.wieliczka.eu – zdjęcia Wieliczki - dostęp 12.01.2022

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr Artur Kozioł, Burmistrz Wieliczki